

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium secundum

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

Complexi apprehensio, quod in ipsa non potest esse error.

R. Concedendo maiorem, et distinguendo minorem. In ipsa gratia mentis non potest esse error falsitatis per se, et complexi, cum eadem minorem. non potest esse error falsitatis per accidens et in complexi nego minorem. potest vero Artes negant error, rem in ipsa mentis gratia, negant tamen in non in.

Dubium Secundum.

Vtrum Logica sit Scien-
tia vel Ars. Et an sit
Realis vel Rationalis.

Pro futuri huius Dubij nota a. 70 diligentem
celebris illa Summa logica in Doctorem
et Utentem.

Logica Docens est illa quatenus
tradit precepta, et docet modum
faciendi, namque de ipso demonstrat.
Utens, vero est secundum quod actu con-
struit instrumenta faciendi; hoc est
secundum

Logica duplex.

Logica Do-
cens.

Logica Utens.

solum quod in exercitiis definit, dicitur,
 et aristoteles aliam exercet in
 Logica tradit hanc in propria materia,
 quam in materia aliam sciam solum
 tres suas partes. Quae dixerunt contra
 quod una est logica huius solum partem topicam
 in doctorem et utentem dividenda est
 trans, non vero solum analyticam, appe-
 rentes uti denustrans in aliis sicut ad
 logicam non spectare, in ipsa a materia
 logica plane a doctrina non differre.
 Sed falluntur; eadem enim ratio de parte
 analytica est de logica. Probatur hoc
 ratio. Logica in parte demonstrativa
 docet modum demonstrandi, tradit precepta
 et regulas, solum quas debet fieri demon-
 strare. ergo proprium uti istis preceptis et regula-
 tis. consuetudo patet. frustra enim darentur ista
 precepta, et frustra doceret modum demonstrandi
 si non posset inde provenire alijs usque; cum
 logica docentis quasi finis sit, usque recte
 suorum proceptorum, sed ille usque spectat
 ad logicam, ergo logica potest dici usens, non
 huius solum partem logicam, sed et analy-
 ticam. Probatur illa minor. Usus demon-
 strans solum forma ad nulla aliam sciam spec-
 tat quam ad logicam, ergo nulla alia illa
 ratio

ratio in forma
 illa usque ad
 Nota 20.
 huius parte
 in doctrina
 re, ergo in
 uti dicitur
 dicitur de
 Cuius ratio h
 non habet
 si ergo dicitur
 sicut uti
 patet, ex ip-
 sata parte
 ad aliquam
 materiam
 formas ali-
 et ratio huius
 Nota 20.
 ipsi. ergo
 solubili de
 dicitur
 per demon-
 strationem
 huius
 et Conc
 Logica do

zorem in tenti one demonstratis, qd si derunt. qd
ille usq ad logicam proficabit.

Nota 20. Logica cum non habeat Vtem,
sem passivie tm, quasi si alia facta
tm utantur qceptis eis, sed de Utens acti-
ve, qd intra suam artem et extra illam
utitur qceptis et applicat illa definiendo,
dini dendo, argto de eoty rebz vte forme.
Cuius rati hanc esse pt. qd logica utens e
nery habitus existens in potentia operativa, nctm
fi: qd ordinat ad aliquem actum, qd neutm prof
sine de utens, sed et active, qd psequa
patet, ex ipsa natura habitus, existentis in
potentia operativa et ff operatur. ordinatur
ad aliquam operem, nem tm & alias scias
mam pstate logica in quam ipsa suas
formas definit, dicit, et argtas introduceat.
et vte huius introducti omis de logica Utens.

Nota 30. Quod facta possit dupliciter ac-
cipi. 1o p quancumq rei cognie quome,
solibet ascripta. 2o vero magis stricte
et p pnie q habitu quodam certo et evidenti
per demonstratorem ascripto.

His suppositis fit,

Conclusio Prima
Logica docens nery et p pnie e scientia
Hanc

Logica Utens
sumitur Passi-
vine, et Active.

Probatur.
Logica Utens qd.

Scia duplex.

omnis quae dicitur partibili. quae per aliquam
habitu scientificam quae non potest esse aliquid quod
logica artificiatibus docens.

Conclusio secunda.
Logica Docens solum partem
grammaticam, et sophisticam
est vere et proprie scientifica.

Probat. Scia est certa cognitio rei per
suam causam, sed in parte topica et
sophistica datur talis cognitio, quod con-
stat vere. quibus modis. In parte topica
cognoscitur quod fitum topicy generet
opinionem quae procedit ex probabilitate, in
parte sophistica quae fitum apparens quae
necesse errorem seu fallaciam quae tunc
procedit ex apparentibus, sed iste error
sunt certe, et quae casus, ut patet; quod sunt
scientificae. Ergo Logica et solum haec
duas partes est vere et proprie scientifica.

Conclusio tertia.
Logica Utens quatenus Utens non
est scia.

Haece contra a. eius, et solum hanc forte
poterunt intelligi. Auctores illi quae logicam
a ratione sua excludunt; et probatur ratione.

Omnis

Logica Docens
est Topica,
et Sophistica
est et scia.
Scia Defio.

Probatur
quod logica
utens non sit
scia.

1. Omnis scia debet verificari in certa et determi-
nata genere rerum, vel y idem e.
debet habere certam et determinatam
materiam; sed logica utens quatenus utens,
non verificatur circa determinatam rem,
sed vagatur per materiam omnium sciarum quod
non e scia. Quod non: omni in materia pos-
sumus construere similes, defectus, augmenta.
Sed haec constructio e logica utens ut
utens, quod logica utens non potest de-
terminata materia et genere scia.

2. Probatum est. Omnis scia demonstrat
passiones de se, sed logica utens
non demonstrat passiones de se.
quod non e scia. Quod non: logica
utens construit modos differendi, ut
super dictum e. Sed hoc non e demon-
strare passiones de se, sed potius
iam illas demonstratas supponere. quod.

Secundo quaesito in titulo huius
proposito, antequam respondere eam non e.

Artem pro se habere accipi.
quod strictè et simpliciter. quod habitum quodam
aliquo epistola sciam rectam rationem factis
quod post operam maneat sensu by subiecto.
Ut ars futura, pictoria. et solent hoc modo
accepta sic definiiri quod scilicet

Sub Recta

Ars sumitur hic
strictè.

1.

Sic videtur
Communi
tractus de
se videtur
quod sumitur
videtur de
ut ars bene
quod videtur
quodam
non videtur
quodam
homo et
actiones
quod necesse
Ars e
his non
modo co
tae finem
his posit
Logica
Ars sum
non e
Per
Lingua T
Rus. Ne

Sit recta ratio factibilium. hoc est,
Eorum quae per factionem fiunt.

20. Tractio est illa operatio quae operis aliquid post
se relinquit, ut dicitur in libro 6. Ethic. cap. 5.

Tractio quod?

20. Junctio latius quae habitus quaedam et se
extendit ad actiones exteriores vel tran-
sientes quae nullum post se operis relinquit,
ut ars bene factandi, cantandi &c.

2.

30. Potest ars junctio latissime per habitum
quaedam et se extendit non tamen ad acti-
ones exteriores quae nullum post se operis relin-
quunt, sed et per ut se extendit ad in-
ternas et immutabiles quales sunt
actiones intellectuales et voluntarias, recta
quae accepti suum Describitur sic.

3.

Ars est habitus multis praecep-
tis constantis certa quaedam
modo comprehensivus ad aliquem in-
ter finem utilem tendentibus.

Definitio
Artis.

Hic ponitur sit, Conclusio quarta

Logica non tunc scia, sed et

ars sunt quidam et similitudini

namque hanc contrarium d. the. et aliorum.

Primum Enumeratio.

Lingua. Tropus. Ratio. Numerus. Tonus. Angulus. Astra.
Rus. Nemus. Arma. Faber. Vulnera. Lana. Rates. /

Probat

Probatum est. His habitibus speculativis
 ordinatis ad aliquam operam rationis, quod dicitur
 ars scilicet quod est similitudo numerus sed logica
 est habitus speculativus ordinatus ad aliquam
 operam rationis officiantem, ut ad constructionem
 syllogismi, definitionis, et divisionis, quod logica est ars
 scilicet quod est similitudo quoniam cum similitudo
 finem. quod non non sit propria ars quod est
 recta ratio factibilis, patet. quod ars huius
 modo sumpta dirigit factorem quod est
 actionem externam ^{rationis} potest se ergo
 aliquid, sed hoc non facit logicam. quod
 non erit propria ars.

Alii habitus dirigentes actiones quasdam
 exteriores quod nullum quod potest se relinquere
 quoniam, videlicet stricte non quod sunt dicitur
 artes, magis tamen accedunt ad rationem
 artis, quod illorum actiones sunt magis
 practicae, ars a propria est stricte est habitus
 practicus.

Hanc sententiam quodammodo intelligunt
 sunt de logica utentem, quod illa sit ars scilicet
 quod, negant vero de logica docente.
 qui quidem dicitur logicam utentem
 autem nominant scilicet quod est similitudo
 ratiocinationem, recte sentire non debentur,

ga
 7

Logica Utens
 Habitum Ars.

ga logica
 Tugrcales
 m...
 f...
 ut ars
 suana.
 ga tu logi
 f...
 consist ne
 q...
 d...
 n. habitus
 la quod
 ga logica
 f...
 logi cum
 non non
 logica ut
 ga spe cu
 f...
 ga, ad ce
 tu n...
 docens out
 ga docet
 f...
 m...
 f...
 logically

Ratio cur?

ga logica utens introduct suas formas
logicales in opato nullo, inquam in
manuificent alio arte introducent
suas formas in manu extemam
ut ars edificatoria, pictoria, et scul-
ptura. go bene pot dicit ars formae,
ga tu logicam doctorem nulla rati et
formae quid et similitudine arte
consent nominanda, non placet.

Et in primis ga logica docteri competit
descriptio artis formae acceptiorem. et
n. habet multos conceptus constans, et
ta quendam modo comprehensio.
go logica et doctus et ars proprie et
formae quid. 2o. Non e manet ratio quare
logica utens in arte non cupent
non vero doctorem, illos n. formae illos
logica utens et ars, ga efficit quodam
moda speculativa et ad illa ordinatur,
sed et logica doctus, ordinatur ad illa
qua, ad constructione si: systema, et alio,
in instrumentum sciendi. go et logica
doctus aut si eundem a ars, saltem formae go,
ga docet et tractat ista concepta rati quae
vum logica utens illa in opato mentis
introducendo et ars. 3o. Logica utens
formae doctrina potest et ubi istis conceptis
logicalibus, go potest pot dicit ars saltem
formae

Logica Doctus
descript. Ars.
Probatur 1.

2.

3.

by speculativa
ratio pot dicit
in primis logica
ars ubi abstractum
formae dicit
logica et ars
in similitudine
in ars potest
ga ars
descriptio
logica. go
non quare
et se rati
similitudine
ad rati
non magis
descriptio
habet
sicut quid
sit ars formae
doctus.
dicitur
similitudine
dicitur
ga

scdm quid, et ipsa doctrina tradens
modum utendi, pot dici ars. alias illa
artificialis constructio non est arte,
sed ex fieri aut alio habitu dicitur
procedere.

Conclusio Quinta

Logica non est Sciē Realis sed
Rationalis.

Ante p̄tatem huius cōtatis nota 20.

Quid scia in genere autis ut habitus
et accidens & de prima p̄te qualitatis
e nem ens reale accidentale. In gene-
re vero scibilis aut intelligibilis, tra-
hit sua formalitate ab ob̄o, reate
vel rati, q̄do ob̄m e ens reate, vel rati.
Et quam vis vis scia pot dici Rea-
lis subiective effectivē, q̄ate in scia
Inym in subiecto, et ab om̄a Inym a
causa effectiva obiectiva in alia ut
reale, alia rati.

Nota 20. Quid rati multis modis hi-
catur q̄o fuit, ut he ut rati fuit
20. Effectivē, sic ut id ut rati, q̄e a rati
confectu. 30. Subiectivē sic tunc habitus
q̄ fuit in rati, rati. 40. ut directivē
sic

scdm habitus dicitur
20. Directivē
aut circa ens

Probatum modum
naturam, diffinitio
directivē, sic ut
infra. q̄o lo

Pro 20. Illa
rati, sic lo
reata scia
non confidit
effectivē
animaticam

in ordine ad
de qua lat

Directivē q̄o
fuit non
fuit. q̄o n
capit ultimo
et modum sic
habet p̄cipue

sic habet singentes rationem in suis operibus sicut rationes.
 50 Obiectum scilicet: ut quod versatur circa rationem
 aut circa ens ratio hinc circa obiectum.

Probatur modo conclusio. Scia sumit denotat,
 rationem, distinctionem, specificam suam ab
 obiecto, sed obiectum logicum est ens ratio ut videbitur
 infra. ergo logica nominanda est scia ratio.

Pro q. logica non
 sit scia ratio,
 sed ratio.

Pro 20. Illa scia ratio, quae dirigit actus
 rationes, sed logica dirigit actus rationes, ergo est di-
 rectiva scia ratio. Alii nota logicam
 non considerant actus ratio sicut substantiam et
 entitatem physicam, hoc n. ad sciam
 animasticam spectat, sed considerant illos
 in ordine ad formam quandam logicalem,
 de qua loquitur in sequentibus.

Obiectum ergo contra iam contentum. Multa
 sciendi non est scia, sed logica docens et modus
 sciendi. ergo non est scia. maxime Aristoteles. 2. meta-
 capitulo ultimo ubi ait absurdum esse quere sciendum
 et modum sciendi simul. patet enim: logica
 tradit precepta sciendi et per modum sciendi scilicet:
 Defin.

deus, diuina, arguem. go e modo sciendi.

R. Concedendo mai: et nego min. ad statum
 N. concedendo aut, et nego consequens; solum
 n. sequitur quod logica docens tradat cogni-
 tionem modi sciendi; aliud n. e. q. modum
 sciendi, aliud e. q. cognitionem modi sci-
 endi. Logica docens vere e. cognitio et qui-
 dem scientifica modi sciendi, non tamen
 e. modo sciendi. Et q. logica sit modo
 sciendi intelligenda e. hoc obicitur,
 non tamen fructus. sed denominat quae-
 dam facta ab obiecto q. modo sciendi.

Obi. c. 2. Scia e. de rebus necessariis
 et perpetuis, et non de contingentibus q. fiunt a nobis,
 sed logica non e. de rebus necessariis et perpetuis,
 sed tm. de rebus tm. de rebus contingentibus q. fiunt
 a nobis; go non est scia. maior e. p. h. i.
 6. Metaph. cap. 3. p. om. logica agit de
 deo, diuina, et arguem, sed hae. om. p. ut non q. fi-
 ent a nobis; go logica non est. de rebus ne-
 cessariis et perpetuis, sed tantum de con-
 ting.

Sciendi
 R. Concedendo
 ad arg. p. h. i.
 Logica e. d.
 Sci. concedendo
 autem, nego
 consequens
 in eo p. ut
 minorem.
 Sci. isti m.
 plane nec
 dicuntur
 ad sua p.
 habitudine
 q. d. q. d.
 de h. h. h.
 nec in fin.
 diuina et
 res p. h. i.
 de illis q.
 Obi. c. 2.
 circa res
 om. nec e.
 p. nec p. e.
 ens, sed tm.
 sciendi nec
 nec e. fin.

Ingentily.

Ad Concedendo mai. et nego minore,
 ad exigentem R. Distinguens maiore.
 Logica de deo, dicit et arguitur in
 eoi, concedo mai. in singulari et parti,
 culari, nego maiorem. Et eodem modo
 distingues min. Sed dicit et arguitur
 in eoi pot non esse et fieri a nobis, nego
 minorem: in singulari concedo minorem.
 Quia isti modi fieri in eoi sunt res,
 plane necesse, nego fieri a nobis, sed
 dicunt ex sua sua habitudine esse
 ad sua principia et proprietates de qua
 habitudine agit logica. q. n. deo
 gset genere et dicitur, et q. solum tres
 debeat habere ppies non fit a nobis,
 nec in singulari fieri omni dicitur,
 dicitur et arguitur, si q. non sunt tres
 res ppies sunt a primo modo, et fit
 de illis factis.

Obiicit 30. Logica non versatur
 circa ens verum et simpliciter, q. n. ut
 est vere et simpliciter factis. ans patet
 q. versatur circa ens verum, q. non est verum
 ens, sed tm ens quoad am factum. con,
 sequa vero dicitur. ut alijs dicitur fit
 vere et simpliciter sua illi versari circa
 ens

ens nempe et fructus sed logica hoc non
habet, ut patet ex eo non ens vere et simpliciter
ficta.

R. Considerando autem et ratio sequens
ad eius partem R. ratio magis
Est expressa instantia in Arithmetica
et Geometria, quae sunt vere et simpliciter
ficta licet desint in ente formae
nempe in accidente numero, et magis
nitidius quare et logica est vere
et simpliciter ficta licet ens ratio non
sit nempe ens nec fructus. Vbi nota
quod omnia fuerunt per simpliciter
ficta. Et in ratione ens. Et in ratione
fictis, ut ergo ficta sunt vere et simpliciter
fructus tales non habent ab otio
modo modo quod desint sed ratio modo.
Et cum ens ratio quae logica omnia sit
vere et fructus fictis, hinc in vere et simpliciter
fructus propria, rationes et fructus.
Logica est vere et simpliciter ficta.

Obiicitur 70. Contra zann Cunctum
Logica docens et utens sunt idem habitus,
sed logica docens a fructu ut dicitur
ergo et logica utens.

Aoe

Hoc arguit
an logica
ad utentem
omne logi
pro exp
Si logica
mentis a
cum non
a se dicitur
Primum re
fuit re y
Nam in
vix in
habitus fr
ergo an y
ergo et in
ipsa ens
logica ut
nra re
videndi
dicitur si
ca docen
realiter
rat ratio
liber fruct
fuit fr
fructus
ergo non
ut non ut
aliqui eo ip
7

Hoc argum. petit explicatum illis subij.
an logica docens sit distincte habitus
ab utente, et e contra. An vero illud
duae logicae sint uny et idem habitus
Pro explicat. nra sententia nota.

Si logica utens sumat p ipsius instrum.
mentis a se effectus se: q dicitur, dicitur
cum nomen eae forme tribuat effectui
a se p dicitur tunc logica utens non
e rem realiter cum docente sed dicitur
ferre re ipsa ab illa, q hanc rem parat.
Hanc in rebus artibus ipsa artes, et
ipsa instrumta q artes q effecta differunt
realiter sicut causa et effectus in fabro ferrario
n.g. ars ipsa et malleus q instrumta parte stringunt ipsa,
q et in logica ipsa instrumenta artis
et ipsa ars distinguuntur realiter. Si vero
logica utens sumat p ipso habitu ad
usu reuocante pcepta debimur, di-
citur sic non differunt realiter a logi-
ca docente sed e ipsa idem habitus
realiter cum ipso licet distinguat
rae ratiocinata, vel ut dicunt, rea,
titer fructus. q qd hae rae. Hanc
sunt facie multiplicanda ex ditates sine neces-
sitate, qd sunt nra non defuit in necessariis
vbi nec abundat ab in sup uacariis. sed ut
ahis eo ipso q sit mra fieri illis facili
negotio

negotio convincere, qd ad illam qd dicitur
 onem non penendi & non habili, sed
 fufficit habili Logica docentis. modo
 Q. ad argum. Distingueno maiore.
 Logica docens et utens sunt idem ha-
 bily realiter, concedo maiorem, fufficit
 seu fufficit rationem, nego maiorem. Sed do-
 cens Logica e fufficit, concedo minorem.
 qd et Logica utens est fufficit identice
 quatenus eadem re cum docente con-
 cedo qd sequamur, fufficit et fufficit rationem
 utentis, nego qd sequamur.

Obiicit qd Logica e ens reale
 fufficiens ante omni qd dicitur in tely,
 qd e fufficit realis et non ratio. patet
 qd sequamur. qd illa e fufficit realis, qd e non
 ens reale.

R. Quod fufficit non dicitur realis ex eo
 qd sit non ens reale, sed qd omni de quo
 tractatur non ens reale. cum qd omni
 Logica, fit ens ratio, illa est fufficit ratio
 et non realis.

Obiicit qd. Contra id qd ultimo
 dictum e de Logica utente et docente.
 Logica utens et docens sunt distinctos
 acty realiter, qd et Logica erunt di-
 distinctos realiter, patet qd sequamur

qd
 7

qd et fufficit
 et habili
 Q. Concedo
 ad pntem
 fufficit h
 fufficit ibi
 es acty
 magna d
 e non re
 n. alius
 potest ill

Du
 Vro
 fil
 cul
 P

90. Si sibi etiam habitum primum ex actum
 distinctione, ita quoque actus sunt distincti,
 et habitus distincti quaque.

Q. Concedendo autem et negotio sequitur.
 ad probationem Q. sufficere distinctionem
 primum habitum, et nulla ratione vera esse
 distinctionem realem ad producendum ta,
 res actus distinctas, maxime cum non ad
 magna distans in illis obiciendis fieri
 re vera non in capite primo, facile
 n. alijs si fuerit modus obiciendi primum
 poterit illa offermare. 90.

Dubium Tertium

Utrum Logica sit Scientia Spe- culativa, vel Practica

Vana